

HOE KOMEN WIJ TOT EEN BEWUSTERE LEVENSHOUDING?

Bewustere toename van besef dat wordt geïmpliceerd. Levenshouding, niet alleen besef maar ook wijze van uitdrukking, met een mooi woord: zelfverwezenlijking. Wanneer u in deze tijd bewust wil leven moet u in de eerste plaats uitgaan van de feiten. De doorsnee mens interpreteert de feiten, dat is heel begrijpelijk, u bekijkt de wereld vanuit uzelf en u herkent in die wereld hoofdzakelijk dat wat in u leeft en bestaat, het verdere gaat u voorbij. Wilt u bewuster leven dan moet u proberen om de zaken eerlijker, objectiever te zien, een beetje zakelijk zijn in uw benadering van alles wat er in die wereld en rond u gebeurt. Je kunt nooit afgaan op wat is geweest. Elk moment van bestaan omvat voor u al het voorgaande. Het heeft dus geen zin om terug te denken, het heeft alleen zin om in het heden te, realiseren en te handelen. Ten eerste.

In de tweede plaatst: Vele mensen hebben toekomstdromen, maar wie zich met de toekomst bezighoudt, verliest het heden uit het oog. Wat u voor morgen verwacht is niet noodzakelijkerwijze voor u waar, wat vandaag bestaat is een zekerheid, werk met uw zekerheden, niet met uw veronderstellingen of uw wensen. Ten derde is het voor de mens misschien moeilijk om zich in die wereld een houding te geven. Wij hadden het ook over levenshouding, wel een levenshouding betekent zelf een richting inslaan. Wie het leven op zich af laat komen en aan zich voorbij laat gaan doet eigenlijk zelf niets; de meeste mensen in uw tijd worden geleefd. Zij worden geleefd door de politici, de fabrikanten, de reclamemakers, de godsdienst enz... Maar u dient zelf te leven, zelf te bepalen in welke richting u het goetvind te leven. Dat betekent dat u ook anderen dat recht moet laten. Ga dus nooit uit van het standpunt: Ach ik weet wat goed is en een ander moet het doen. Ken eenieder het recht toe om zijn eigen fouten te maken, ook uzelf. Wanneer u het geheel van het leven overziet dan kunt u zeggen: Leven is een continuïteit, het is een voortdurende kracht die overal aanwezig is en overal bestaat. Wanneer ik leef als mens, als geest als persoonlijkheid, dan ben ik nog voortdurend deel van die kracht. Het is voor mij dus voldoende mij van deze kracht bewust te blijven om redelijker het geheel te kunnen benaderen, maar het is een redelijkheid die verder gaat dan menselijke logica. Menselijke logica is een beredeneringssysteem, en daarmee kun je inderdaad op basis van oorzaak en gevolgwerkingen in feite conclusies trekken. Maar de werkelijke redelijkheid omvat het gehele leven, niet alleen het mentaal kenbare deel, niet alleen maar de vastgelegde feiten maar het totaal van feiten. Dit betekent dat in uw leven gevoelens vaak een grote rol spelen. Deze gevoelens zijn uw persoonlijke reactie, uw persoonlijke uiting, zij hebben voor u waarde omdat zij de waardering betekenen van de wereld. Kunt u echter in uw gevoelens plus uw redelijk denken als mens komen tot een handelwijze, die voor u juist is, dan hebt u daarmee niet alleen een beter leven gevonden of levenshouding misschien, u hebt daarnaast gelijktijdig een grotere waarheid gevonden. Het is zo dat wij de wereld goed kunnen bezien met kritiek op alles wat er plaats vindt. Het is helemaal niet moeilijk om te constateren dat het voortdurend verkeerd gaat. Maar wat komt u daarmee verder? Wie constateert dat het verkeerd gaat doet niets. Wie kijkt wat beter kan gedaan worden en daaraan begint

Doet iets. U moet uw levenshouding dus proberen om te buigen in een zo positief mogelijke stijl. Ga uit van de feiten van vandaag zoek vandaag iets goeds te doen of iets beter te doen. Hou u niet bezig met het verbeteren van anderen, dat is een hopeloos werk waarin u zelf alle mogelijkheid tot verdere bewustwording en verbetering vaak verliest Ga uit bij hetgeen u doet van hetgeen u zelf kunt doen. Helpen anderen u, stel uw doel dan wat hoger maar ga uit van wat u zelf tot stand kunt brengen. Probeer daarbij, ook in het geheel van het leven het voor u bevredigende levenspatroon te vinden. Er zijn een hoop mensen die zeggen: Ach ik moet dan maar offertjes brengen. Ik heb een hekel aan dat woord. Offertjes brengen betekent niet doen wat je graag wil. Dat kan soms zinvol zijn maar als je de zin ervan begrijpt is het geen offer meer. Het kan soms onzinnig zijn, den kun je het wel offer noemen maar het is zinloos. Wanneer je leeft zoals je zelf voelt gelukkig te kunnen zijn, dan zul je veel kritiek ontmoeten. De meeste mensen vinden dat je een offertje moet brengen zo nu en dan. Maar het offer dat u brengt moet offer zijn, niet het offer van een ander. Wanneer u een offer brengt, zoals de

wereld het noemt, moet dat zijn omdat u ziet dat het voor u of voor anderen betekenis heeft, dat het waardevol is. Zoek uzelve te scholen, dat is ook zo iets. De meeste mensen denken dan bij scholing aan allerhande kennis. Kennis kan belangrijk zijn maar het is vaak belangrijker, dat je jezelf beheerst, dat je je, lichaam als het ware wat kunt overzien, het meester kunt zijn. Het is belangrijk dat je je gedachten kunt richten, niet de feiten die erin zitten, dat is niet belangrijke; de concentratie is het. Het is belangrijk dat u de dingen kunt doorschouwen in uzelf, een meditatie. De beheersing die je daarvoor nodig hebt moet je aanleren;

de een gaat het wat gemakkelijker af dan de andere, maar wanneer je het geleerd hebt ontsluit zich daarmee voor jou een totaal nieuwe wereld, een wereld vol met andere met nieuwe mogelijkheden. Ik geloof dat dit belangrijk is. Wanneer u bezig bent uw leven te bouwen met wat u morgen zult zijn, bereikt u niets. Wanneer u uw leven bouwt op wat u vandaag kunt zijn, bereikt u alles. Het leven is geen zaak van planning op lange termijn, van voorzorgen tot in den treure toe. Het leven is het voortdurend improviseren op het nu erkende, nu noodzakelijke. Ik weet wel dat dat niet altijd kan opgaan. Er zijn taken die jaren vergen te voltooien. Wanneer je een taak hebt aangevangen en de zinrijkheid daarvan blijft voor jou bestaan, moet je haar voltooien, maar zelfs dan moet je elke dag datgene doen wat op die dag mogelijk is.

Laten wij eenvoudig voorbeeld nemen. U wilt misschien een tuin aanleggen, vandaag is de winter op komst, het regent, dat wil zeggen dat u niet veel kunt doen, dan heeft u misschien andere taken die belangrijker zijn. Morgen is het weder misschien beter dan kunt u in die tuin alvast allerhande voorbereidingen treffen, u kunt misschien een keer spitten en al wat erbij hoort. Dat zijn de dingen die elke dag beslist moeten worden. Als ik dit voor levenshouding dus moet samenvatten, den zou ik zeggen: zoveel je kunt bij het ogenblik, ook wanneer de maatschappij er anders over denkt en daar hoort bij: beperk uw eigen behoeften daarbij zoveel mogelijk. Bind je niet aan materie, bind je aan je eigen leven, je eigen wezen en mogelijkheden. Improviseer, alles wat u met lange overweging eindelijk besloten hebt te doen, komt meestal te laat. Al improviserend moet u zoveel mogelijk het spelelement in uw leven bewaren. Wanneer je dingen enthousiast doet, met plezier, met vreugde, dan slaag je niet alleen beter maar kun je ook veel meer tegenslagen verwerken, dan ben je vreugdiger, bewuster en veerkrachtiger. Zoek het niet in bezit, bezit is een zeer onzeker iets. Zoek het liever in datgene wat geestelijk belangrijk kan zijn. Soms is dat een herinnering, soms een besef (in vele gevallen zelfs) van je eigen krachten, vermogens en verbindingen met andere werelden.

Wat uw bewustwording betreft, zou ik het zo willen formuleren: Probeer de dingen in waarheid te zien, schakel uw eigen bevooroordeeldheid uit zover u kunt. Aanvaard dat alle dingen voor anderen betekenis kunnen hebben, ook wanneer ze het voor u niet hebben. Neem aan dat al wat u in de wereld beseft, voor u niet alleen een ogenblikbeleving is, maar een deel van uw werkelijke persoonlijkheid die door de juiste erkenning bewuster, groter, meer omvattend wordt. Dan komt de vraag natuurlijk: Wat moet je daarmee doen? Het is wel leuk om zo iets theoretisch in elkaar te zetten, maar laten wij een eenvoudig punt nemen: Geloof. Ik kan zeggen een mens kan niet zonder geloof leven, dan heb ik ergens gelijk. Iemand kan met evenveel recht zeggen: Ach geloof is onzin, want het staat buiten de werkelijkheid. Maar een geloof heb je nodig omdat je altijd ergens in gelooft, al is het maar in het recht van de Vlamingen, al is het maar in de zin van het bestaan, van een koninkrijk, al is het maar in de essentiële goedheid of de meerwaardigheid van de mens op deze wereld. Wanneer je een geloof hebt, dan is dat iets dat voor jou een gevoelswaarde is. Die gevoelswaarde is niet kentekendend voor uw bewustwording of uw bewustwordingsmogelijkheid, maar zij is veelal een projectie van uw voorgaande bestaan, dus wat u vroeger geweest bent. U kunt dit gevoel niet terzijde schuiven, maar u kunt wel proberen uw eigen bevooroordeeldheid krachtens het geloof te beseffen. Het heeft geen zin anderen een dergelijke waardering op te leggen, het heeft slechts zin zelf van daaruit te werken. Wij kennen dus in de mens geloof. Wij kennen daarnaast ook, en dat is eigenlijk nog belangrijker, de werking die uit het geloof ontstaat.

U leeft in een eeuwige kracht. Die kracht is ook leven. Er zijn mensen die graag spreken over levensatomen en het is misschien niet helemaal verkeerd. Anderen spreken van kosmische velden, en ook dat is niet helemaal onjuist. Het is iets waarvoor je een term moet zoeken omdat het geen omschrijving heeft, maar je zou kunnen zeggen: Alle kracht wordt herleid tot één oerkracht, deze kracht: is de basis van alle leven. Wanneer ik geloof dan stel ik mij open, wanneer ik voel stel ik mij open. Gevoelens, geloof zijn dus middelen om tegenover andere

waarden a.h.w. open te komen zodat kracht ontvangen kan worden. Het is een systeem van training waardoor je de krachten bewust kunt gebruiken, dat weet ik wel, maar je moet eerst die kracht kunnen ervaren, je moet beseffen dat zij er is. De eenvoudigste voorstelling ervan kent u misschien ook: De mens staat open voor die levenskracht, neemt dus het maximum op dat voor hem bereikbaar is, gelijktijdig heeft hij in zijn denken de mogelijkheid tot projecteren, hij kan namelijk een deel van zijn wereld scherp beseffen en daar naar toe de kracht die in hem kan worden opgenomen gelijktijdig weer tot uiting brengen. Daar kun je veel mee doen. Je kunt er misschien zieken mee genezen, je kunt gedachtekracht uitzenden en als een beetje handig bent dan kun je misschien ook nog gebruiken om vaasjes met bloemen door de kamer te laten wandelen, ofschoon het nut daarvan uiteraard der zaak beperkt is. U leeft, u gelooft, u leeft in het heden, in dit heden levende, uitgaande van de feiten zo goede en zo objectief u die maar kunt beseffen, zult u steeds weer geconfronteerd worden: maar ik voel ik geloof dit of dat. Dat is uw contact met een hogere wereld. Hoger in de zin van hogere orde van energie. Daardoor kunt u die energie ontvangen, u kunt dus in een juiste levenshouding het gevoelselement, het geloofselement zeker niet missen. Wat daarbij natuurlijk verder optreedt is ook nog de behoefte om iets te zijn in de wereld en dit kan heel gevaarlijk worden. Wanneer wij ontdekken dat wij als mens, of als geest, een en ander kunnen doen in de wereld, hebben wij de neiging te zeggen: Kijk nu bewijs ik mijn waarde, maar ik bewijs eigenlijk niets. Ik ken een kunstje meer dan de anderen, dat is alles, maar ik denk dat ik meer ben en wanneer ik mijn gevoelens van meerwaardigheid daarop ga baseren, ga ik de hele wereld vervalsen. Dan ga ik zeggen: Ja ik die geestelijke kracht of wijsheid kan ontvangen, ik ben meer dan de ander die dat niet kan. Ik die deze gedachtewereld kan omvatten ben meer dan een ander die anders denkt. Hierdoor vervals ik mijn werkelijkheid, schaadt ik mijn bewustwording en vervals ik ook mijn ervaring. Ik moet het anders zien, ik ben een functie in de totaliteit van leven. Die functie die ik ben die moet zo gelukkig en harmonisch mogelijk zijn, zo veel het maar mogelijk is op elk terrein. Ik moet, zoals ik besta, proberen met alle mogelijkheden die ik bezit, met alle krachten die latent zijn, inwerken op die wereld niet om die wereld te veranderen maar om mijzelf waar te maken in die wereld. Dit is een punt waar heel veel mensen over struikelen. Het is heel eenvoudig om een ingewikkeld betoog op te zetten en duidelijk te maken wat er kosmisch allemaal aan de hand is. Maar dat betoog verandert u niet, het verandert uw mogelijkheden niet. De hoogste waarheid die u tot uiting brengt, maakt u niet tot een ander. Als iemand de woorden van Christus spreekt dan staat hij daarbij geen stap dicht bij de Christus zelf, want de Christus is niet een woord, de Christus is een levensessentie, zeg desnoods een harmonie. Die essentie moet ik benaderen, niet het woord. Zo is het met alle dingen. Ik moet de essentie van leven levend zijn, benaderen, niet de theorie.

Het is voor vele mensen moeilijk afstand te doen van bepaalde vooroordelen of voorstellingen. Ik kan me echt voorstellen dat er mensen zijn die zeggen: Ja volgens mij zou dit of dat moeten gebeuren. Vb. Kijk eens ik ben altijd trouw en gehoorzaam, ik doe alles wat er staat in de geboden van de kerk, wat de geest zegt of wat anders en nu op dit moment verlies ik iets, ik stuijk in elkaar, de dingen gaan verkeerd voor mij, dat zouden zij moeten voorkomen, dus zij deugen niet. Maar wat is de feitelijke waarheid. Die waarheid is dat u niet weet wat deze krachten kunnen doen, wat vanuit deze krachten juist is en bovenal wat voor anderen het meest juiste is. Uw visie is een persoonlijke, u kunt niet alle factoren overzien. Wanneer u geconfronteerd wordt met een theoretisch geloof dan komt er een ogenblik dat je zegt, Ja maar God had... moeten doen, of de kerk had... en de geest had, of de bond en de staat had moeten doen. U weet dat niet. Wanneer u op wil gaan in een grote gemeenschap is dat best, maar dan moet u die gemeenschap ook voor uzelf laten denken en uw hele heil en leven moeten laten afhangen van anderen. Voor de bewustwording is dat niet erg nuttig. U kunt ook zeggen: Wat kan ik doen? Zeker met Gods hulp, uit de eeuwige kracht die rond mij is, met behulp van diegene die mij willen helpen die harmonisch met mij zijn.

Maar ik moet doen! Op het ogenblik dat je voor jezelf de noodzaak stelt van de daad, van het actief zijn, komt de bewustwording pas goed op gang. Het eenvoudigste voorbeeld is dit: een brandende kachel, een klein kind. Honderd keer vertelt de moeder: Afblijven met je vingertjes want je zult je branden. Een keer is het kind ongehoorzaam en brandt zich, dat is natuurlijk gekrijs, maar het weet voortaan: De kachel is warm! Die ene praktische ervaring is meer waard dan twintig jaar onderricht. Dat kind zal misschien zeggen: De kachel is heet en ik kan mij eraan branden, ik heb het geleerd, maar pas als het zich gebrand heeft wet het wat het betekent. Die ene ervaring is meer waard dan alle theorie. Bovendien is ze grondiger in de

mens vastgelegd, het gaat niet zo gemakkelijk teloor, het komt steeds weer naar voren; het is een reserve bij alle dingen die je doet. Dit is warm, afblijven! Dat zeg je dan niet alleen ten aanzien van een kachel of zo iets, dat zeg je ook van andere dingen waarin je een soortgelijke gevaarlijke kwaliteit ziet. Je gaat erkennen dat een dreiging bestaat niet alleen in een voorwerp dat toevallig verhit is, maar dat die dreiging overal kan zijn op gelijksoortige wijze. Dat is een heel belangrijk punt natuurlijk. Wanneer u de praktijk neemt als de werkelijke basis van uw leven, dan zal uw levenshouding de vastheid ontberen die menigeen op aarde er zo graag in ziet. De meest juiste levenshouding zegt men u is bv. het volgen van de tien geboden Gods. Dat moogt u rustig doen wanneer u zelf voelt dat ze juist zijn, en zij zijn volgens mij groot en wijs, dan is er niemand die daarop tegen is. Maar niemand mag u het kwalijk nemen wanneer hij met gegevens uit de bus komt die minder prettig zijn. Iemand kan heel terecht zeggen: Wanneer wij de bijbelse tijdrekening aanhouden kunnen wij aantonen op grond van alle archeologisch en historisch onderzoek dat is gedaan, dat in die tijd nog geen Semitisch schrift bestond, waarin een dergelijke abstractie uitdrukbaar was. Wij kunnen aantonen dat ook de Egyptische hiërogliefen niet in staat waren in die tijd dergelijke abstracte

Begrippen weer te geven, zeker niet in een zo perfecte samengevatte vorm. Welk schrift werd er dan wel gebruikt? Je weet het niet, je kunt alleen zeggen: Dat neerschrijven op die tafelen dat is historisch iets heel eigenaardigs. Daarom zeg ik tegen mijzelf: Ja die geboden zijn misschien geen Goddelijke geboden, wat heb ik ermee te maken? Dat mag u net zo rustig zeggen. En als u vandaag voelt: zij zijn Gods openbaring, dan leeft u ernaar, maar als u morgen voelt: het is niet meer zo, dan moet u niet meer zeggen: Ik leefde er altijd naar ik leef verder, dan moet u zich afvragen: Waarom leef ik ernaar? Wat vindt juist, waarom zie ik dit als juist? Ja, de juiste bewustwording vraagt dus ook wel enige zelfkennis. Nu is zelfkennis ook wel een beroerd iets. Mensen die in zichzelf duiken om zo te weten wat de innerlijke weg en de innerlijke waarheid is, die vergissen zich nogal eens. Zij gaan hun eigen dromen voorwerkelijkheid aannemen, zij bouwen in zichzelf een fantastisch mooi tempeltje op en in dat tempeltje zetten zij Goed die in feite hun eigen aangezicht draagt. Je kunt er niets op tegen hebben wanneer zij er gelukkig mee zijn :goed maar het is geen middel om bewuster te worden. Zelfkennis is niet de ontleding van het ik; het is de erkenning van de functie van het ik. Je leeft in een wereld, wat je in die wereld betekenen kunt voor anderen, wat anderen kunnen betekenen voor jou is bepalend voor wat je bent. Een vriend van mij zei eens: De mens staat in een schaal van een leeg al en hij schreeuwt in de ruimte en de wereld die hij rond zich ziet, is het echo van zijn eigen kreet. Dat is juist zou ik zeggen, elke mens leeft vanuit zichzelf. Maar wanneer je betekenenissen registreert, wanneer je ziet wat die wereld is, dan kun je zeggen dat ben ik. Wanneer je in de wereld veel kwaad ziet, dan moet dat kwaad ergens in je bestaan, bekend zijn, anders zie je het niet. Wanneer je veel goeds in de wereld ziet dan moet het in jezelf aanwezig zijn. Uit de wereld leer je jezelf kennen. Hoe bewuster je je bent van het feit dat je zelf een rol speelt in dat geheel, hoe gemakkelijker het je zal vallen om in die wereld ook werkelijk het goede, het voor jou harmonische te gaan representeren en daardoor krijg je dan weer de ervaring die voor de bewustwording noodzakelijk is, je wereld wordt groter. De meeste mensen denken: De bewustwording is zoiets als instappen in de een of andere lift, in meditatie neerhurken en dan zeggen wij: als wij op de zevende etage zijn dan gaan wij eruit. Maar komt u zelfs op de 29ste etage, u bent dezelfde mens die beneden in die lift stapt. Naar boven gaan betekent niet bewust worden. Bewust worden betekent je wereld zien groeien, de horizon weg zien wijken, steeds verder tot de einder a.h.w. alle mogelijkheden die voorstelbaar zijn omvat, dat is bewust worden. De bewustwording bereik je door wat je zelf bent en door de relatie die je zelf met de wereld scheidt.

Nu kun je nog zeggen: Een levenshouding zonder vaste lijn wat moet ik daar nu mee beginnen? Wel heel eenvoudig. Wanneer u consequent getrouw bent aan uzelf en aan het goede, zoals u dat in uzelf en in de wereld erkent, dan hebt u wel degelijk een vaste levenshouding. Maar die levenshouding kan nooit bepaald worden door principes van anderen, ook niet door leringen van anderen. Het is misschien gek om zeggen maar er zijn veel Christenen, maar het geloof van niet één Christen is precies gelijk aan het geloof van een ander Christen. Elk een ziet en leeft er iets anders in. De uiterlijke vorm is daarom onbelangrijk en essentieel is de innerlijke verbondenheid die gevonden wordt. Zo is het met die levenshouding ook. De uiterlijke normen en waarden zijn niet belangrijk, zijn niet essentieel, zeerbelangrijk daarentegen is de innerlijke verbondenheid en uw verbondenheid in bewustwording is er een met de wereld, met de kracht en uiteindelijk met het motiverend principe van die kracht dat wij God noemen. Als u het zo beziet dan is het antwoord eigenlijk

zo eenvoudig dat de meesten er moeite mee hebben. Wordt je bewust door steeds intenser deel te hebben aan het leven en steeds beter te beseffen dat al wat het leven tegenover jou betekent, in jezelf bestaat. Leer jezelf veranderen en je verandert de wereld rond je, zover het jou betreft. Ik geloof dat ik hiermee over bewustwording en over levenshouding voldoende heb gezegd.

❖ *Als u zichzelf leert beheersen opent zich een volledig nieuwe wereld voor u, kunt u dit toelichten?*

Ja, iemand die zichzelf beheerst, dus zijn lichaam en zijn gedachten, deze bewust kan richten, die voorkomt dat hij zonder het te willen of te beseffen op het ogenblik, een verandering van situatie schept. Iemand die driftig is zal een hele hoop dingen doen waar hij later spijt van heeft, maar dat helpt niet meer. Maar wanneer je bewust weet wat je doet, dan zal diezelfde woede en drift in je bestaan maar je zult ze doelmatig gebruiken. Dat wil zeggen dat je je wereld blijft overzien, dat je weet wat je doet in die wereld en bovendien dat je je krachten nu niet beperkt ziet tot gebeurtenissen die haast spontaan tot stand komen, maar dat je de harmonie die je in jezelf hebt gebruikt om ook andere krachten a.h.w. te mengen in het geheel. Om deze uitleg te vervolledigen moet ik even afwijken: U kent het idee van verschillende sferen. Als wij nu inplaats van sferen zeggen: vormen van kracht, dan kunnen wij die misschien, al is het niet helemaal juist, omschrijven als trillingen. Wanneer u driftig bent, dan heeft u in uzelf een behoorlijke energie. Wanneer die drift bewust is, dus beheerst en geleid wordt, dan zult u begrijpen dat u daardoor ook alle delen van kracht rond u, die betrokken zijn bij hetgeen u bent op dit ogenblik a.h.w. toe kunt laten tot uw wezen en kunt richten. Het betekent dat een gevoel van medelijden, dat de mens nodeloos en hulpeloos achterlaat zonder enige bevrediging, bij beheersing en inzicht niet slechts tot een bewust helpen in de materie wordt, maar wordt tot een erkennen van geestelijke krachten en geestelijke harmonieën en daardoor deze doet optreden. De mens werkt eigenlijk met de geest evenveel als met de stof, maar kan zich hiervan slechts bewust worden wanneer hij maten van beheersing heeft over zichzelf. De wereld wordt dus rijker, zij omvat meer,

❖ *Gelieve levensaanvaarding te definiëren?*

Ja kijk: Er zijn mensen die denken dat levensaanvaarding betekent: Wat er ook gebeurt, het gebeure, wat er komt het kome. Dat is natuurlijk kolders dat heeft helemaal niets met levensaanvaarding te maken, dat is lusteloosheid, een vorm van luiheid. Maar ik heb reeds opgemerkt dat ik in mijn onderwerp eigenlijk die levensaanvaarding impliceerde. Ik heb ze gesteld als een essentieel deel eigenlijk van het leven. Leef in het heden en dat betekent: Aanvaard de toestand zoals die nu bestaat, vraag u niet af hoe die anders had kunnen zijn, maar vraag u af hoe u die veranderen kunt. Wanneer er dingen gebeuren die u niet prettig vindt, probeer u niet bezig te houden met het feit dat zij onplezierig zijn, maar vraag u af: Wat moet ik in deze toestand nu doen. Levensaanvaarding is dus niet een je neerleggen bij alle feiten, maar het is een voortdurend uitgaan van het heden een je neerleggen bij het onveranderlijke, want het verleden is niet maar te veranderen. Een woord dat je hebt gezegd kun je niet meer terugroepen en uitblussen, een gebaar dat je maakt is gemaakt en niets zal dat, door alle eeuwen heen, ongedaan kunnen maken. Je kunt natuurlijk zeggen, Heer ik heb gezondigd, mij treft schuld. Best. Maar wat komt u daarmee verder? Is het niet beter om te zeggen: Ik heb verkeerd gehandeld dus zal ik het herstellen. Ik heb een fout gemaakt dus zal ik haar verbeteren. Het is misschien een beetje een andere benadering, maar levensaanvaarding impliceert dus en houdt van zichzelf in zich in dat u zegt: Met het verleden heb ik afgerekend, ik sta met wat er vandaag is, wat ik vandaag ben en dit moet ik veranderen, dit moet ik voortdurend actief in die wereld brengen, zo goed ik als ik kan en mij dan ook morgen niet afvragen of ik het gisteren niet beter had kunnen doen. Daar heb ik niets meer mee te maken, zie ik dat ik een fout heb gemaakt dan zal ik ze verbeteren als ik kan, maar verder er niet over nadenken hoe het anders en beter had kunnen gaan. Enkel vragen wat is de toestand nu wat moet ik nu doen. Deze vorm van levensaanvaarding is dus heel wat actiever dan de meeste mensen denken. Als er iemand ziek is dan aanvaardt u dat die mens ziek is, of u het prettig vindt of niet. Probeer die mens te genezen, of het u lukt of niet. Als het u niet lukt dan zegt u niet: Wat ellendig dat het mij niet gelukt is, dan zegt u: Wat moet ik nu doen? Welke kracht, welke gedachte kan ik die persoon nu geven? Wanneer je in je leven een dwaasheid begaat, moet je niet zeggen: Wat jammer dat ik dwaas ben geweest en ook nier: Het had zo anders kunnen zijn, daar kom je niet verder mee. Enkel: Wat moet ik nu doen? Dat is de levensaanvaarding. Levensaanvaarding is wel degelijk een actieve levenshouding,

gebaseerd op de erkenning van het onveranderlijk verleden en op de noodzaak voortdurend in het heden actief te zijn. Levensaanvaarding is geen fatalisme. Zij wordt al te vaak verward met het accepteren van het onontkoombare noodlot. Ook dat wil ik u graag verduidelijken. Fatalisme is erkennen dat alles geschreven staat, de mens heeft dan geen beslissingsvermogen, hij kan niets veranderen, of hij dit nu als geloofspunt aanvaardt of alleen maar door zijn houding impliceert, maakt niets uit, het komt op hetzelfde neer. Ik kan er niets aan veranderen, daar kom je niet mee verder. Het is zo dat in het leven bepaalde lijnen vaststaan. U kunt bepaalde gebeurlijkheden niet veranderen, maar wat je wel kunt veranderen dat is de rol die jij erin speelt. Wanneer je maar op elk ogenblik reageert naar het meest juiste. Dan betekent dat dat je dus voor jezelf harmonischer en sterker wordt en dat de dingen onontkoombaar zijn en eens meter hoge muren leken te zijn, waar je niet doorheen zou kunnen breken, langzaam maar zeker in dimensie verkleind worden voor jou tot dat het nog maar alleen hekjes zijn voor jou om makkelijk over heen te stappen. Dat is eigenlijk het feitelijke gebeuren. Er zijn in de totale ontwikkeling bepaalde tendensen vastgelegd. Er is een soort spiraal van tijd en in die spiraal herhalen de invloeden zich. Die invloeden kun je niet vermijden. De mens zelf leeft, hij heeft vroeger geleefd, wat hij toen heeft geleerd, ten goede of ten kwade, verkeerd of juist, beïnvloedt mede zijn houding in het leven, daar kun je niet aan ontkomen, maar het betekent daarom nog niet dat je machteloos bent in het heden.

De mens die zegt: Het is Karma, en daarmee eigenlijk verontschuldigt dat hijzelf geen beslissing neemt, verwerpt niet alleen maar de mogelijkheden die hijzelf bezit. In zijn schijnbare levensaanvaarding verwerpt hij zijn eigen leven, verwerpt de mogelijkheid zelfstandig te zijn, zelfstandig te reageren. Je moet dus enerzijds aanvaarden wat er is en anderzijds moet je streven om het te veranderen, want de levensaanvaarding impliceert voor mij het aanvaarden van het bestaande, niet als het enig juiste, maar als het punt van waaruit eigen denken en streven voortdurend uit moet gaan.

Ik moet mij een bewustzijn opbouwen, ik moet een juiste levenshouding vinden, op grond van dat wat is, elk ogenblik weer. De wereld verandert, elke dag van uur tot uur. Telkens moet ik aanvaarden dat zij verandert zonder mijn wil of ingrijpen, maar mijn eigen wezen aanpassen aan de erkende toestand. Dat is hetgeen ik wilde zeggen. Vergeet niet, Wat u met uw streven bereikt neemt u mee na de dood, wat u bereikt met de aanvaarding of wat u stoffelijk bereikt, dat laat u allemaal achter. De mens die één grein bewustwording heeft gevonden, die neemt het mee als een rijkdom naar de nieuwe wereld waarin hij, na de dood, ontwaakt.

Wanneer ik een onderwerp breng, dan breng, ik dat werkelijk als iets dat bruikbaar is, iets dat zin heeft, maar dan stoot ik elke keer toch weer op: Ja maar in onze wereld...en wij mensen...

Dat kan ik eigenlijk nooit helemaal begrijpen, maar laten wij het eenvoudig nemen bv.:

Er zijn mensen en die hebben ruzie met elkaar, een echtpaar misschien. De een vindt de ander overdreven of koel, en daarom mokken ze tegen elkaar, ze willen niet meer praten, ze groeien uit elkaar. Wat zij willen is elkaar benaderen, maar omdat zij menen het aan elkaar verplicht te zijn doet niemand de eerste stap. Wat is het resultaat? Ellende, een vernietiging van iets dat goed had kunnen zijn. Een ander voorbeeld: Een mens spaart voor zijn oude dag, 't werd hem zo geleerd en hij doet dat, maar omdat hij zoveel spaart voor zijn oude dag, vergeet hij de dingen te doen die hij eigenlijk zou moeten doen. Hij is geestelijk armer en vaak lichamelijk niet meer in staat om van zijn zekerheid en zijn verworvenheid zelf te genieten. Zo iemand heeft de mogelijkheid tot leven, beleven en tot bewustwording weggegooid.

Nog een voorbeeld: Een paar mensen zitten te praten, heel belangrijk en interessant, tot één van hen zich herinnert dat er op televisie een voetbalwedstrijd is, daarna is het alleen nog een kwestie van gekwetsten en doeltrappen. Het onderwerp is verzand; zij hadden misschien iets kunnen bereiken wanneer zij doorgepraat hadden. Dat zijn dingen die ik regelmatig weer zie en vraag ik mij af: Mensen waarom zijn jullie zo dom? Vandaag leef je dat weet je, maar zal je morgen nog leven? Mensen jullie menen vandaag rijk te zijn, weet je of morgen uw geld nog iets waard is? Jullie menen vandaag sterk en gezond te zijn, Maar hoe weet je dat je morgen niet ziek zult zijn? Begrijpt u, u doet alsof alles wat nu is eeuwig zal duren, daarom laat u alles liggen tot morgen. Ja wanneer wij later de tijd hebben dan zullen wij en wanneer ik eerst mijn zaken gereld heb dan zal ik! Soms kun je het niet vermijden, dat geef ik graag toe, u leeft in een gemeenschap; maar er zijn zoveel dingen die onmiddellijk belangrijk zijn in je leven. Er zijn zoveel kleine dingen waar je onmiddellijk wat aan zou kunnen doen, er zijn zoveel kleine wegen waardoor je tot een gelukkiger bestaan zou kunnen komen, maar je loopt ze allemaal

voorbij omdat je denkt dat zij er morgen nog zullen zijn, maar dan zijn zij er niet meer. Elk ogenblik van je leven is uniek voor je, of je het weet of niet, elk leven draagt zijn unieke mogelijkheden met zich mee en als zij op een ogenblik ontstaan dan kun je niet zeggen: Dat komt morgen of dat zullen wij over tien jaar doen. Je doet het of je doet het niet, het gaat voorbij. Bewustwording dat is voor mij ergens ook wel iets van leven, niet zeggen: morgen, of over tien of honderd jaar, maar zeggen wat kan ik nu zijn. Genoegen nemen met minder desnoods omdat het nu mogelijk is en kijken of dat het meer dan misschien morgen zal komen, maar niet wachten tot het meer zo hoog is. Dat doet mij denken aan mensen die deelnemen aan een loterij. Zij willen graag een hoog lot winnen van vijftien miljoen en nu zitten zij maar te wachten tot die prijs wordt uitgeleefd, maar dat duurt een tijd en zeggen zij:

Wij armen krijgen nooit de kans om die hoofdprijs te winnen en dan eindelijk komt de loterij en dan kopen zij een lot en dat is en dan een dat niets waard is, terwijl zij indien ze gespeeld hadden in die vorige loterij een heel stel kleine prijsjes zouden hebben kunnen winnen. De meeste mensen spelen op de hoofdprijs en dat lijkt mij niet juist. Ik geloof dat je moet spelen op alle mogelijkheden, het leven is vol geluk. Zeker u staat er misschien wat slechter voor dan een ander, u heeft een hoop ellende of pijn, of het loopt zakelijk niet allemaal zoals het moet. Leg u erbij neer dat het zo is en kijk wat u vandaag kunt doen om beter en gelukkiger te zijn. Het is natuurlijk mooi om te zeggen: Ja dat is Gods wil, er wordt ons een kruis opgelegd en zij die God het meeste lief heeft worden het zwaarst beproefd. Dat zijn mooie woorden. Wanneer God u beproeft dan is het een beproeving waar u niet onderuit kunt komen. Wanneer het een inwijding is dan kunt u spartelen zoveel u wil, maar u zult de beleving doormaken en het heeft dus geen zin u neer te leggen bij dergelijke dingen terwijl er nog een uitweg is. Als er een uitweg is dan is dat geen hogere wil, geen hogere kracht. Lieve mensen jullie zouden vrede op aarde kunnen stichten in een hele korte tijd, indien jullie niet zeiden: wij moeten rekening houden met de economische, politieke, militaire belangen. Wanneer jullie alleen rekening hielden met je besef als mens. Jullie zouden aan de armoede op de wereld een einde kunnen maken wanneer jullie niet zo vastgebakken zaten aan jullie bankrekeningen aan jullie volgestopte huizen. Zeker dat klinkt wreed, je hebt er immers zo hard voor gewerkt, zo veel voor gedaan, je bent er zo blij mee. Je hebt gelijk, het is van u, maar wanneer de mensen anders zouden zijn zou de wereld anders zijn. Het is niet zo en ik leg er mij rustig bij neer, dat is levensaanvaarding, maar ik begrijp het niet helemaal. Ik begrijp niet hoe mensen aan de ene kant spreken, het werken uit de hoogste geest, het bereiken van de hoogste bewustwording en het andere ogenblik zitten uit te rekenen of zij nu vijf of zes euro zullen uitgeven voor een edel doel, dat begrijp ik niet. Dat moet u mij niet kwalijk nemen, zie het niet als een verwijt aan uw kant, het is doodgewoon iets wat ik niet begrijp. Hoe kun je bewust waardering waarderen of naastenliefde of medeleven in bedragen? Ik begrijp niet dat je die dingen gaat meten, het zijn toch noden! Als je bewustwording zoekt dan vraag je je toch niet af: Wat kost zij? Dan vraag je je af: Wat verwerp ik? Wanneer je medelijden hebt of naastenliefde voelt dan vraag je toch niet: Wat heb ik op 't ogenblik te missen? Dan vraag je je af: Wat heeft de ander nodig? Nu zult u zeggen: aardig, natuurlijk. Maar aan de andere kant zie ik u zo enorm druk bezig zijn met onbelangrijke dingen. Iemand heeft lang haar en laat een baard woekeren. Deze wildernis ergert u, u wil die mens niet meer zien achter dat haar, maar daar is een mens en die mens is misschien een redelijk mens, misschien verstopt hij zich maar alleen, voor mensen zoals u bent, achter al dat haar. Als u bewustwording wenst dan moet u zien of er een mens achter schuilt. En wanneer iemand onredelijke woorden gebruikt dan moet u niet zeggen: Dat is zijn inhoud en zijn bedoeling, moet je eens afwachten of er misschien nog iets redelijk in zit ook. Je moet uit het wereldje dat je hebt om te leven het goede halen. Je moet het begrip, het contact de eenheid vinden. De kosmos is een eenheid en als mens zul je eenmaal die eenheid moeten vinden, of je wil of niet. Als geest kan je niet anders dan groeien naar die eenheid of jezelf afsluiten in een duisternisje, in een soort privé helletje waar je jezelf kwelt met je eigen tekortkomingen. Waarom zou je dan niet zoeken naar de verbondenheid van de wereld. Ja dat is een levenshouding, niet vragen wat scheid mij van anderen maar wat verbindt mij met anderen, niet je afvragen hoe maak ik onderscheid tussen het mijne en het uwe, maar: Wat is daar de behoefte, wat is mijn mogelijkheid en dan niet zeggen: Ja maar ik moet wat voor mijzelf houden. Dat komt wel, het is gewoon een spontaan aanpassen aan de noden van het ogenblik. Ik kan niet begrijpen mensen waarom een auto belangrijker is dan een medemens, een politieke leuze meer telt dan de noden van een

bepaald deel van een volk of de wil van een aantal mensen om zelf in een bepaalde richting te werken. Ik kan het niet begrijpen, maar moet er mee werken want zij zijn op uw wereld. Ik spreek voor mijzelf, voor mijn eigen afkomst. Maar als u misschien begrijpt hoe moeilijk het voor ons kan zijn om die dingen te zien, dan zult u ook begrijpen waarom het zo moeilijk is om de dingen zo te zeggen, dat u ze

Beter begrijpt; dat u ze ziet in uw eigen kader, dat u ze niet ziet als iets van de geest, maar als iets van uzelf. Laat ons eerlijk zijn. Als er een God is, heeft die God alle dingen geschapen, dan heeft Hij ons geschapen, niet in een of andere bepaalde vorm maar in al wat wij zijn en kunnen zijn, dan is God in ons. Wanneer wij die God in ons erkennen dan zal die God in ons werken. Dat is heel eenvoudig. Wij zijn een kosmische eenheid, die eenheid kunnen wij verloochenen of niet, maar zonder die eenheid kunnen wij niet bestaan. Wij zijn gebonden aan het andere, wij kunnen ons niet afzonderen of onderscheiden. Wij kunnen alleen maar intenser onze verbondenheid beseffen en in een steeds intenser verbondenheid met al het andere met al de anderen, groeien naar een verwezenlijking van onszelf. Het is in de sferen ook niet altijd gemakkelijk, komt er een spreker uit een hogere sfeer naar onze wereld toe, dan moet je begrijpen wat die zegt, maar de helft van de woorden gaan je voorbij. Maar dan moet je beseffen: Wat hij zegt is een eenheid en wat ik begrijp dat is mijn harmonie met die hogere, dat is mijn mogelijkheid om naar dat hogere, naar dat bewustere toe te groeien. Voor ons niet altijd makkelijk. Maar als je naar beneden gaat dan is het ook niet zo eenvoudig als u misschien denkt. Je zou duizend dingen in één gedachte willen uitdrukken, maar je hebt alleen een paar woorden. Je leest allerlei reacties en gevoelens en je kunt er niet op ingaan omdat het dan voor de mens onbegrijpelijk en onverstaaenbaar wordt. Maar het verder kunnen werken, het voortdurend inbrengen van wat je zelf bent, het goede van wat je zelf ziet, het licht dat in je leeft en in anderen. Als je daarin niet slaagt dan kun je pas terecht zeggen: Ik heb gefaald, want dat lijkt mij het enige falen dat er bestaat, het terugvallen op jezelf en het afwijzen van je wereld. Vergeef mij dat ik hier iets vanuit mijzelf heb gezegd, maar is het voor u niet iets eigenlijk, dan zult u misschien iets meer begrijpen waarom ons werk vanuit deze wereld van de geest, naar uw wereld van mensen toe, vaak onvolledig is en misschien ook begrijpen dat het voor ons belangrijker is om te werken en te streven, dan om ogenblikkelijk successen te behalen. Langzaam maar zeker groeien wij ook, u kunt ook groeien. Wij kunnen langzaam groter worden en het zelf niet eens beseffen; hoogstens anderen die ons zien, maar doordat wij groter zijn wordt het leven voller. En wanneer wij de onvrede, de onrust in onszelf kunnen vervangen door een aanvaarding, een beheerst bewust verdergaan dan zal toch wel een ogenblik komen dat wij zeggen: Wat vroeger voor ons een onoverkomelijke berg leek is nu een molshoop geworden. De hemel die eens onbereikbaar scheen is nu een veld waardoor wij heen wandelen terwijl wij de bloemen plukken.

Mag ik nu nog de hoop uitdrukken dat hetgeen ik u heb gezegd omtrent levenshouding en bewustwording hier en daar voor u een praktisch punt heeft bevat. De meesten van u kunnen die punten wel gebruiken, wanneer ze kunnen begrijpen hoezeer ze voor henzelf van toepassing zijn.

Goeden avond vrienden.